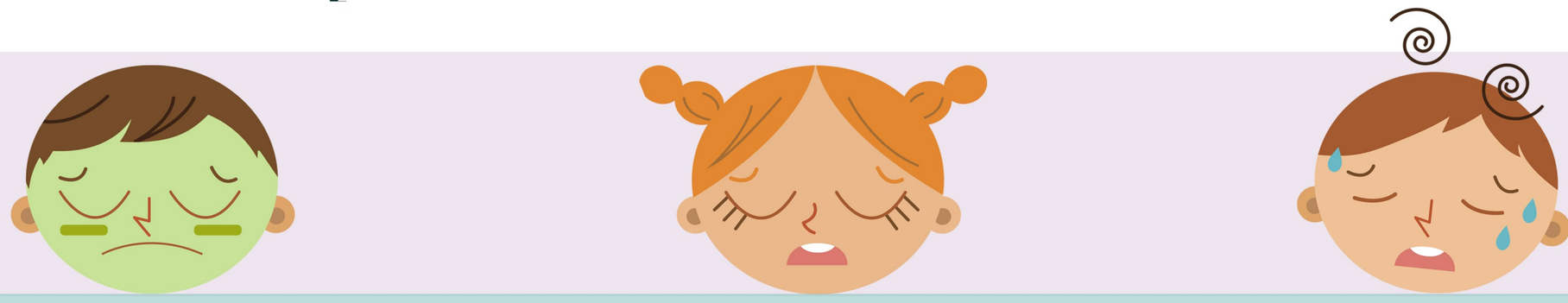
ĒRČU ENCEFALĪTA PROFILAKSES INFORMĀCIJA

Šī gada siltā ziema ir radījusi ne tikai labvēlīgu un patīkamu klimatu Latvijas iedzīvotājiem, bet arī būtiski paaugstinājusi ērču izdzīvošanas spējas. **Tuvojoties pavasarim, BKUS Bērnu vakcinācijas centra speciālisti vēlas atgādināt par tuvojošos ērču sezonu** un pieminēt, ka Latvija ir viena no ērču encefalīta endēmiskākajām valstīm Eiropā, tādēļ paaugstināta ērču sastopamība rada palielinātu risku saslimt.

Inficēties ir iespējams ne tikai no ērces koduma, bet arī uzturā lietojot nevārītu kazas vai govs pienu, ja dzīvnieks ir inficēts. Ir novērots, ka līdz pat 30 % ērču ir inficētas ar ērču encefalīta vīrusu.

Ērču encefalīts ir viena no bīstamākajām vīrusinfekcijām, kas skar tieši centrālo nervu sistēmu.

Pēc ilgstošiem novērojumiem un pētījumiem Eiropas valstīs par ērču encefalīta norisi bērniem, droši var apgalvot, ka pat it kā nenozīmīgā ērču encefalīta drudža forma atstāj vēlīnas sekas uz bērna nenobriedušo nervu sistēmu – koncentrēšanās grūtības, atmiņas traucējumus, fiziskās un intelektuālās attīstības aizturi, biežas galvassāpes u.c.

Tiek uzskatīts, ka bērniem klīniskā gaita izpaužas daudz vieglāk nekā pieaugušajiem, t.i., biežāk sastopamas drudža formas, taču jaunākie pētījumi liecina, ka arvien biežāk palīdzība arī bērniem tiek meklēta tieši neiroloģiskas simptomātikas dēļ. Ērču encefalīta atpazīšanu laikus apgrūtina sākotnējie nespecifiskie simptomi. Klīniski nozīmīgais divfāziskais drudzis bērniem līdz pat pusei gadījumu nav vērojams. Tāpat encefalīta atpazīšanu kavē ērces nepamanīšana uz ķermeņa.

Vakcinācija pret ērču encefalītu ir drošs un visefektīvākais veids, kā pasargāt bērnus un pieaugušos no saslimšanas ar ērču encefalītu. Saslimšanas gadījumā tā ārstēšana nav specifiska, t.i., zāļu, kas iedarbotos uz ērču encefalīta vīrusu, nav.

Lai gan vakcināciju un revakcināciju pret ērču encefalītu var veikt jebkurā gadalaikā visu cauru gadu, tomēr laicīga vakcinācija pirms sezonas iestāšanās vēlama īpaši tām personām, kuras nav iepriekš nekad vakcinētas.

Par laicīgu profilaksi un aizsardzību ir jāpadomā pirms ērču aktivitātes sezonas sākšanās, kas Latvijā ilgst no aprīļa līdz pat vēlam rudenim, bieži pat decembrim. Pie labvēlīgiem laikapstākļiem sezona var sākties jau agri pavasarī.

Vakcīna pret ērču encefalītu nav iekļauta valsts apmaksātajā Latvijas Imunizācijas kalendārā, taču **kopš 2012. gada tā ir iekļauta valsts Kompensējamo zāļu M sarakstā, kas sniedz 50% kompensāciju vakcīnai bērniem līdz 24 mēnešu vecumam.** Kā arī bezmaksas valsts apmaksātas vakcīnas pret ērču encefalītu var saņemt bērni no viena gada līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai, ja bērna deklarētā dzīvesvieta ir ērču encefalīta endēmiskajā teritorijā. 2016. gadā 26 Latvijas novados tiek nodrošināta bezmaksas vakcinācija. Bezmaksas vakcināciju plāno un veic ģimenes ārsts, kura pamatprakse ir attiecīgajā teritorijā.

Austrijā radītā un ražotā **ērču encefalīta vakcīna šogad svin jau 40.dzimšanas dienu, kas savu kvalitāti un efektivitāti pierādījusi viscaur Eiropā**. Latvijā, tā pat kā citur Eiropā, ir pieejamas divu ražotāju ērču encefalīta vakcīnas.

Arī Latvijā, pateicoties veiksmīgajam valsts Imunizācijas plānam bērniem endēmiskajās teritorijās, ērču encefalīta gadījumu skaits pēdējo 15 gadu laikā ir būtiski samazinājies. Taču, kā liecina pieaugošais inficēto gadījumu skaits, arī pilsētvidē ir paaugstināts saslimšanas risks, tādēļ atgādinām un aicinām visus Latvijas iedzīvotājus, neatkarīgi no vecuma un dzīvesvietas, savlaicīgi aizsargāt sevi un pārbaudīt savu potēšanas pasu ierakstus.

Bērnu klīniskā universitātes slimnīca

BĒRNU VAKCINĀCIJAS CENTRS